

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๔๓๘
วันพฤหัสบดี ที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๐
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุจริตานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายนครชิต สิงหเสนี	โฆษกกรรมการ
๕. นางกฤษณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๖. นางจรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๗. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๘. นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๙. นายธีรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๐. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๑. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๒. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๓. พลตรี วีระ โรจนนาค	กรรมการ
๑๔. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๕. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๖. นายอัชพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๗. พลเอก อัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๘. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๑๙. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

นายอุดม รัฐอมฤต (ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

**ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา**

นายวราห์ เห่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานประธานรัฐสภา

๒. นางสาววิลาวรรณ ร่ำริน

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการธิการ ๓

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสุภัทรา เชื้ออรอด

๒. นางสาวฐิติพร วิชัยธนพัฒน์

๓. นายณัฐ มนิกุลอนันต์

ผู้ช่วยดำเนินงานของกรรมการ

นายอรรถสิทธิ์ กันมล

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง

ผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาหลักกฎหมายปกครอง

๒. นายพัชโรดม ลิ้มปิขเจียร

ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมายเทคโนโลยี

๓. นางสาวคณินิจ แซ่เฮง

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๔. นางรัชณี รุจิขจรเดช

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๕. นางสาวจิระ พุ่มพวง

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๖. นางสาวอนิษา เกษมสันต์ ณ อยุธยา

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

ผู้ที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเชิญมาร่วมประชุม

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๑. พันตำรวจตรี ณัฐวัฒน์ เสี่ยงมศักดิ์

ผู้อำนวยการสำนักสืบสวนสอบสวน

และวินิจฉัย ๔

๒. นางสาวสง่า ทาทอง

ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้ง

และการออกเสียงประชามติ

๓. นายสมเกียรติ รั้วเหลือง

ผู้อำนวยการฝ่ายจัดการเลือกตั้ง

และการออกเสียงประชามติ ๑

๔. นายนิทัศน์ ประทักษ์ใจ

ผู้อำนวยการฝ่ายกิจการพรรคการเมือง

๕. นายบรรพจน์ หอประยูร

ผู้อำนวยการฝ่ายระบบข้อมูลพรรคการเมือง

๖. นายโชคดี ดั่งแป้น	พนักงานการเลือกตั้ง รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการฝ่ายมาตรการทางปกครอง
๗. นายพิชญ์ พิพัฒน์สันติกุล	นิติกร
๘. นายสุรพงษ์ ศรีไกรวัน	นิติกร
๙. นางสาวพิมพ์สุทธิษา โชติชินเกษม	พนักงานการเลือกตั้ง

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๕๕ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๔๐๑ วันจันทร์ ที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๐ ถึงครั้งที่ ๔๓๗ วันพุธที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ก่อนเข้าสู่การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการรับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีหนังสือมายังคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อขอเอกสารผลการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ที่คณะอนุกรรมการรับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญร่วมกับสถาบันพระปกเกล้าจัดขึ้น โดยเฉพาะร่างมาตรา ๓๙ เรื่องการกำหนดหมายเลขประจำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่มาจากพรรคการเมืองเดียวกันควรเป็นหมายเลขเดียวกันทั้งประเทศหรือไม่ เนื่องจากสถาบันพระปกเกล้าจัดทำสรุปผลความคิดเห็นต่อกรณีดังกล่าวว่า ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าหมายเลขประจำตัวผู้สมัครที่มาจากพรรคการเมืองเดียวกันควรเป็นหมายเลขเดียวกันทั้งประเทศ เพื่อให้ง่ายต่อการหาเสียง ประชาสัมพันธ์ ทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถจดจำหมายเลขประจำตัวผู้สมัครได้ง่าย ประหยัดงบประมาณในการจัดพิมพ์บัตรเลือกตั้ง ป้องกันบัตรเสีย และเป็นการให้ความสำคัญกับพรรคการเมืองด้วย ขณะที่ประชาชนบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่าไม่ควรกำหนดหมายเลขประจำตัวผู้สมัครเป็นหมายเลขเดียวกันทั้งประเทศ เพราะจะทำให้เกิดการทุจริตการเลือกตั้งได้ง่าย และเกิดความได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างพรรคการเมืองขนาดใหญ่ และพรรคการเมืองขนาดเล็ก นอกจากนี้ ควรกำหนดให้บัตรเลือกตั้งมีชื่อและรูปถ่ายของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วยเพื่อไม่ให้เกิดความสับสน ซึ่งต่อมาคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีความเห็นว่าไม่ควรกำหนดหมายเลขประจำตัวผู้สมัครที่มาจากพรรคการเมืองเดียวกันเป็นหมายเลขเดียวกันทั้งประเทศ

เพื่อป้องกันการทุจริตและการได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างพรรคการเมืองขนาดใหญ่และพรรคการเมืองขนาดเล็ก สภานิติบัญญัติแห่งชาติจึงต้องการเอกสารดังกล่าวเพื่อนำไปประกอบการพิจารณา คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะมีแนวทางการดำเนินการอย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรชี้แจงว่าในการรับฟังความคิดเห็นนั้น คณะอนุกรรมการรับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้ใช้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ฉบับที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เนื่องจากในช่วงระยะเวลาที่มีการรับฟังความคิดเห็น คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญยังไม่ได้มีการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.

นอกจากนี้ เอกสารที่จะจัดส่งไปยังสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ควรมีรายละเอียดเกี่ยวกับความเห็นของแต่ละฝ่ายด้วย

ส่วนกรณีที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่าไม่ควรกำหนดหมายเลขประจำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่มาจากพรรคการเมืองเดียวกันเป็นหมายเลขเดียวกันทั้งประเทศ เนื่องจากเป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งไม่ใช่การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ นอกจากนี้ ยังต้องการให้ประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมือง ไม่ใช่จดจำหมายเลขประจำตัวผู้สมัครเท่านั้น ดังนั้น การที่ประชาชนจะไปใช้สิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดจะต้องรู้จักตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง เมื่อรู้จักตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งก็ย่อมสามารถลงคะแนนเลือกตั้งได้ถูกต้อง

ต่อจากนั้น ประธานกรรมการสอบถามผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งว่า เรื่องการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรภายในพรรคการเมือง (primary vote) ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ยังมีส่วนใดที่จำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือไม่

นายโชคดี ต้วงแป้น พนักงานการเลือกตั้ง รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการฝ่ายมาตรการทางปกครอง ชี้แจงว่า สำนักกิจการพรรคการเมืองและการออกเสียงประชามติยังไม่พบว่า มีประเด็นใดที่จะต้องนำมาแก้ไขเพิ่มเติมในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ประธานกรรมการสอบถามว่า ในการรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง แม้จะมีหนังสือรับรองการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจากหัวหน้าพรรคการเมือง แต่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะทราบได้อย่างไรว่าพรรคการเมืองได้ดำเนินการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๕๐ หรือมาตรา ๕๑ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ แล้ว

นายโชคดี ต้วงแป้น พนักงานการเลือกตั้ง รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการฝ่ายมาตรการทางปกครอง ชี้แจงว่า มาตรา ๕๖ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้หัวหน้าพรรคการเมืองต้องออกหนังสือรับรองการส่งผู้ได้รับการสรรหาเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งจะขอเอกสารดังกล่าวในการรับสมัครเลือกตั้ง

ประธานกรรมการสอบถามว่า หนังสือรับรองการส่งผู้ได้รับการสรรหาเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งมีการรับรองหรือไม่ว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้นั้นผ่านการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรภายในพรรคการเมืองแล้ว

นายโชคดี ด้วงแป้น พนักงานการเลือกตั้ง รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการฝ่ายมาตรการทางปกครอง ชี้แจงว่า หนังสือรับรองการส่งผู้ได้รับการสรรหาเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งไม่ได้เป็นการรับรองว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้นั้นได้ผ่านการคัดเลือกเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรภายในพรรคการเมืองแล้ว

จากนั้น ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาทบทวนร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ต่อจากการประชุมครั้งที่ผ่านมา โดยเริ่มพิจารณาตั้งแต่ร่างมาตรา ๓๖ เป็นต้นไป สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

มาตรา ๓๖

“มาตรา ๓๖ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดเห็นว่าในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ได้ประกาศตามมาตรา ๓๔ มีชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิเลือกตั้ง หรือเจ้าบ้านผู้ใดเห็นว่าในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งปรากฏชื่อบุคคลอื่นอยู่ในทะเบียนบ้านของตน ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือเจ้าบ้านผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน เพื่อให้ถอนชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิเลือกตั้งนั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งพิจารณาแล้วเห็นว่าสมควรสั่งถอนชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิเลือกตั้งออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือสมควรยกคำร้อง ก็ให้มีคำสั่งถอนชื่อผู้นั้นหรือยกคำร้อง แล้วแต่กรณี และให้แจ้งคำสั่งให้ผู้นั้นและเจ้าบ้านทราบ และให้นำความในมาตรา ๓๕ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

นางสาวจิวรัตน์ จันทรัตน์ เลขาธิการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า คณะกรรมการการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีความเห็นว่า ควรกำหนดให้เจ้าบ้านมีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งถอนชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิเลือกตั้งออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

ประธานกรรมการสอบถามว่า ในการดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องใช้ระยะเวลาเท่าใดในการถอนชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิเลือกตั้งออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

นายสมเกียรติ ธีวเหลือง ผู้อำนวยการฝ่ายจัดการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่าการยื่นคำร้องขอถอนชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิเลือกตั้งออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้นต้องยื่นก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน จากนั้นนายทะเบียนท้องถิ่นผู้ได้รับมอบอำนาจจากคณะกรรมการการเลือกตั้งจะดำเนินการถอนชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิเลือกตั้งออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งภายในสามวัน

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดเห็นว่าในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ได้ประกาศตามมาตรา ๓๔ มีชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิเลือกตั้ง หรือเจ้าบ้านผู้ใดเห็นว่าในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งปรากฏชื่อบุคคลอื่นอยู่ในทะเบียนบ้านของตน ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือเจ้าบ้าน

ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน เพื่อให้ถอนชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิเลือกตั้งนั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๓๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓๖ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดเห็นว่าในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ได้ประกาศตาม มาตรา ๓๔ มีชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิเลือกตั้ง หรือเจ้าบ้านผู้ใดเห็นว่าในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งปรากฏชื่อ บุคคลอื่นอยู่ในทะเบียนบ้านของตน ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือเจ้าบ้านผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ การเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน เพื่อให้ถอนชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิเลือกตั้งนั้น ออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งพิจารณาแล้วเห็นว่าสมควรสั่งถอนชื่อผู้ซึ่ง ไม่มีสิทธิเลือกตั้งออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือสมควรยกคำร้อง ก็ให้มีคำสั่งถอนชื่อผู้นั้นหรือ ยกคำร้อง แล้วแต่กรณี และให้แจ้งคำสั่งให้ผู้นั้นและเจ้าบ้านทราบ และให้นำความในมาตรา ๓๕ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๓๗

“มาตรา ๓๗ ในกรณีที่มีการฟ้องคดีเพื่อขอให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งบุคคลใดบุคคลหนึ่งและศาล มีคำพิพากษาให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลนั้นแม้คำพิพากษายังไม่ถึงที่สุดก็ตาม เมื่อได้มีประกาศบัญชี รายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งถอนชื่อผู้ซึ่งศาลสั่งเพิกถอน สิทธิเลือกตั้งโดยการขีดชื่อบุคคลนั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

กรณีตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานศาลยุติธรรมแจ้งคำพิพากษาดังกล่าวต่อสำนักงาน เพื่อดำเนินการ แก้ไขทะเบียนรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้สอดคล้องกัน”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งถอนชื่อผู้ซึ่งศาล สั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยการขีดชื่อบุคคลนั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะต้องหมายเหตุไว้ หรือไม่ว่าบุคคลดังกล่าวถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามคำสั่งศาล

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า จะหมายเหตุไว้ว่าบุคคลดังกล่าวถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามคำสั่งศาลหลังจากพิมพ์บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิ เลือกตั้งเสร็จแล้ว ทั้งนี้ หากช่วงที่ไม่มีมีการเลือกตั้งก็จะจัดทำเป็นฐานข้อมูลผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ส่งไปยังสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ดำเนินการต่อไป

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรา ๓๗ เป็นกรณีที่อยู่ระหว่างการดำเนินการเลือกตั้ง เมื่อศาลมี คำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลใด ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งถอนชื่อผู้ซึ่งศาลสั่ง เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยการขีดชื่อบุคคลนั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ดังนั้น จึงควรแก้ไขความ ในร่างมาตรานี้โดยกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหมายเหตุไว้ด้วยว่าถูกเพิกถอน สิทธิเลือกตั้งตามคำสั่งศาล เพื่อให้เกิดความชัดเจน

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า ในทางปฏิบัติคณะกรรมการการเลือกตั้งมีการหมายเหตุไว้ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งว่าผู้ใดถูกเพิกถอน สิทธิเลือกตั้งตามคำสั่งศาล

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “ในกรณีที่มีการฟ้องคดีเพื่อขอให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งบุคคลใดบุคคลหนึ่งและศาลมีคำพิพากษาให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลนั้น แม้คำพิพากษายังไม่ถึงที่สุดก็ตาม เมื่อได้มีประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งถอนชื่อผู้ซึ่งศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยการขีดชื่อบุคคลนั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง พร้อมทั้งหมายเหตุไว้ด้วยว่าถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามคำสั่งศาล”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๓๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓๗ ในกรณีที่มีการฟ้องคดีเพื่อขอให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งบุคคลใดบุคคลหนึ่งและศาลมีคำพิพากษาให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลนั้นแม้คำพิพากษายังไม่ถึงที่สุดก็ตาม เมื่อได้มีประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งถอนชื่อผู้ซึ่งศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยการขีดชื่อบุคคลนั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง พร้อมทั้งหมายเหตุไว้ด้วยว่าถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามคำสั่งศาล

กรณีตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานศาลยุติธรรมแจ้งคำพิพากษาดังกล่าวต่อสำนักงาน เพื่อดำเนินการแก้ไขทะเบียนรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้สอดคล้องกัน”

มาตรา ๓๘

“มาตรา ๓๘ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการหรือยินยอมให้มีการย้ายบุคคลใดเข้ามาในทะเบียนบ้านของตน เพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ

หากปรากฏว่ามีกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้ ให้สันนิษฐานว่าเป็นการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ

(๑) การย้ายบุคคลตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปซึ่งไม่มีชื่อสกุลเดียวกับเจ้าบ้านเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิเลือกตั้งที่จะมีขึ้นภายในสองปีนับแต่วันที่ย้ายเข้ามาในทะเบียนบ้าน

(๒) การย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านโดยบุคคลนั้นมีได้อยู่อาศัยจริงโดยไม่มีเหตุอันสมควร

(๓) การย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านโดยมิได้รับความยินยอมจากเจ้าบ้าน”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคสอง เป็นดังนี้ “**หทขปรทฎวขมีกรณีใดกรณีหนึ่ง** ดังต่อไปนี้ ให้สันนิษฐานว่าเป็นการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ” และตั้งข้อสังเกตว่า เรื่องการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านควรต้องพิจารณาด้วยความระมัดระวัง โดยควรเอาผิดเฉพาะกับผู้ที่มีเจตนาพิเศษ และต้องไม่ให้เกิดผลกระทบต่อบุคคลที่ย้ายเข้ามาในทะเบียนบ้านโดยสุจริต

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๓๘ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓๘ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการหรือยินยอมให้มีการย้ายบุคคลใดเข้ามาในทะเบียนบ้านของตน เพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ

หทขปรทฎวขมีกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้ ให้สันนิษฐานว่าเป็นการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ

(๑) การย้ายบุคคลตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปซึ่งไม่มีชื่อสกุลเดียวกับเจ้าบ้านเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิเลือกตั้งที่จะมีขึ้นภายในสองปีนับแต่วันที่ย้ายเข้ามาในทะเบียนบ้าน

- (๒) การย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านโดยบุคคลนั้นมีได้อยู่อาศัยจริงโดยไม่มีเหตุอันสมควร
 (๓) การย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านโดยมิได้รับความยินยอมจากเจ้าบ้าน”

ส่วนที่ ๗ ผู้สมัครและการสมัครรับเลือกตั้ง

“ส่วนที่ ๗

ผู้สมัครและการสมัครรับเลือกตั้ง”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบข้อส่วนที่ ๗ ผู้สมัครและการสมัครรับเลือกตั้ง โดยไม่มีการแก้ไข

๑. ผู้สมัครรับเลือกตั้ง

“๑. ผู้สมัครรับเลือกตั้ง”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบ ๑. ผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓๙

“มาตรา ๓๙ บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้ที่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง

(๓) เป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งแต่เพียงพรรคการเมืองเดียวเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในกรณีที่มีการเลือกตั้งทั่วไปเพราะเหตุยุบสภา ระยะเวลาเก้าสิบวันดังกล่าวให้ลดลงเหลือสามสิบวัน

(๔) ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ด้วย

(ก) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

(ข) เป็นบุคคลซึ่งเกิดในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง

(ค) เคยศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปีการศึกษา

(ง) เคยรับราชการหรือปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ หรือเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปี”

ประเด็นการพิจารณา

นางสาวจิรารัตน์ จันทรัตน์ เลขาธิการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ซึ่งแจ้งว่า ร่างมาตรา ๓๙ มีผู้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะว่า คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งควรให้มีวุฒิการศึกษาระดับ

ปริญญาตรี เนื่องจากวุฒิการศึกษาเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการถ่วงกรงบุคคลที่จะมาเป็นตัวแทนของประชาชน และเป็นการปฏิรูปด้านกฎหมายและด้านสังคมและด้านการเมืองให้ดียิ่งขึ้น

ประธานกรรมการสอบถามว่า เหตุใดความใน (๔) (ค) จึงกำหนดระยะเวลาในการศึกษาอยู่ในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปีการศึกษา

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า เหตุที่กำหนดให้ต้องเคยศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปีการศึกษาตามความใน (๔) (ค) ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ นำหลักการมาจากมาตรา ๑๑๕ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ มาบัญญัติ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๓๙ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔๐

“มาตรา ๔๐ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

- (๑) ดิตยาเสพติดให้โทษ
- (๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๓) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใดๆ
- (๔) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
- (๕) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่
- (๖) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๗) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
- (๘) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล
- (๙) เคยได้รับโทษจำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงสิบปีนับถึงวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๑๐) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ
- (๑๑) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- (๑๒) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน
- (๑๓) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

- (๑๔) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำนอกจากข้าราชการการเมือง
- (๑๕) เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
- (๑๖) เป็นสมาชิกวุฒิสภาหรือเคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกภาพสิ้นสุดลงยังไม่เกินสองปี
- (๑๗) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ
- (๑๘) เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ
- (๑๙) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- (๒๐) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการมีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย
- (๒๑) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๔๐ โดยไม่มีการแก้ไข

๒. การสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

“๒. การสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบ ๒. การสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔๑

“มาตรา ๔๑ ผู้ซึ่งประสงค์จะสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต้องเป็นผู้ซึ่งพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกส่งสมัครรับเลือกตั้งและได้รับการสรรหาตามวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง โดยจะสมัครรับเลือกตั้งเกินหนึ่งเขตมิได้ และต้องไม่เป็นบุคคลที่มีรายชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อ”

ประเด็นการพิจารณา

นายธนาวิวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง ตั้งข้อสังเกตว่า ความที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๔๑ จะส่งผลทำให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่ต้องตรวจสอบก่อนว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนดังกล่าวเป็นผู้สมัครที่ได้รับการสรรหาตามวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองหรือไม่ ดังนั้น การบัญญัติในลักษณะดังกล่าวอาจมีผลกระทบต่อระยะเวลาหาวันที่กำหนดไว้ในการรับสมัครหรือไม่ นอกจากนี้ ในกรณีดังกล่าวตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ นั้น ไม่ถือว่าเป็นการตัดสิทธิของผู้สมัครที่ได้รับความเสียหายที่จะดำเนินการ

ฟ้องร้องเป็นคดี ซึ่งหากมีการฟ้องเป็นคดีและคดียังไม่ถึงที่สุด ผู้สมัครรับเลือกตั้งดังกล่าวจะกล่าวอ้างได้ว่าคดียังไม่ถึงที่สุด ไม่ควรตัดสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัคร

ประธานกรรมการกล่าวว่ ในกรณีดังกล่าวจะนำไปกำหนดไว้ในเรื่องสิทธิของผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยจะกำหนดรายละเอียดว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งมีสิทธิเพียงใด นอกจากนี้ ในกรณีที่มีการยื่นหนังสือรับรองการส่งผู้ได้รับการสรรหาเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากหัวหน้าพรรคการเมือง อันเป็นเท็จ โดยไม่ได้มีการดำเนินการตามมาตรา ๕๐ หรือมาตรา ๕๑ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ หากมีบุคคลใดมาร้องคัดค้านในวันสมัครถือว่าเป็นความผิดซึ่งหน้า ซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้รับสมัครต้องดำเนินการตรวจสอบทันทีก่อนที่จะรับสมัครบุคคลผู้ถูกร้องคัดค้านดังกล่าว

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ตามร่างมาตรา ๔๑ หากหัวหน้าพรรคการเมืองออกหนังสือรับรองการส่งผู้ได้รับการสรรหาเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นเท็จก็จะมีโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ แต่หากเป็นกรณีที่ผู้สมัครเป็นผู้จัดทำหนังสือรับรองการส่งผู้ได้รับการสรรหาเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นเท็จด้วยตัวเอง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ก็ได้อำนาจให้กำหนดโทษไว้แล้วเช่นกัน

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๔๑ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔๑/๑

“มาตรา ๔๑/๑ ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงเขตเลือกตั้งและเป็นผลให้สมาชิกพรรคการเมืองที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเลือกตั้งดังกล่าวมีจำนวนลดน้อยลงเหลือไม่เกินหนึ่งร้อยคน การเปลี่ยนแปลงเขตเลือกตั้งดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อการส่งผู้สมัครในเขตเลือกตั้งนั้นสำหรับการเลือกตั้งครั้งที่ถัดจากการเปลี่ยนแปลงเขตเลือกตั้งนั้น และให้ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดสำหรับเขตเลือกตั้งเดิมเป็นผู้ดำเนินการเลือกสมาชิกพรรคการเมืองเพื่อส่งสมัครรับเลือกตั้ง”

ประเด็นการพิจารณา

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรา ๔๑/๑ นั้น เดิมเป็นถ้อยคำที่บัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ฉบับที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แต่ในชั้นการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ตัดถ้อยคำดังกล่าวออก ดังนั้น จึงเป็นเหตุที่นำหลักการดังกล่าวมาบัญญัติเป็นร่างมาตรา ๔๑/๑ ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงเขตเลือกตั้ง และเป็นผลให้พรรคการเมืองมีสมาชิกพรรคการเมืองเหลือไม่เกินหนึ่งร้อยคน อันจะส่งผลให้เขตเลือกตั้งนั้นไม่มีตัวแทนพรรคการเมืองที่จะดำเนินการเลือกสมาชิกพรรคการเมืองเพื่อส่งเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๔๑/๑ จะมีความเชื่อมโยงกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ในประเด็นเกี่ยวกับการกำหนดให้พรรคการเมืองดำเนินการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งภายในพรรคการเมือง ก่อนที่จะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งใด ซึ่งพรรคการเมืองสามารถดำเนินการสรรหา

ผู้สมัครรับเลือกตั้งภายในพรรคการเมืองไว้ล่วงหน้าก่อนการประกาศวันเลือกตั้งได้ ดังนั้น หากในขณะดำเนินการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งภายในพรรคการเมือง พรรคการเมืองใดมีจำนวนสมาชิกพรรคการเมืองไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนในเขตเลือกตั้งนั้น ๆ แม้ต่อมาจะมีสมาชิกพรรคการเมืองในเขตเลือกตั้งนั้นเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยคนก็ตาม ก็ย่อมถือว่าการดำเนินการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งภายในพรรคการเมืองดังกล่าวชอบด้วยกฎหมาย

ประธานกรรมการเสนอตัดร่างมาตรา ๔๑/๑ ออกทั้งมาตรา เนื่องจากในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงเขตเลือกตั้งในระหว่างที่มีการจัดการเลือกตั้งในทางปฏิบัติไม่อาจจะเกิดขึ้นได้ และคณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องเป็นผู้ประกาศกำหนดเขตเลือกตั้งไว้ล่วงหน้าก่อนการเลือกตั้งอยู่แล้ว ดังนั้น จึงไม่มีความจำเป็นต้องบัญญัติร่างมาตรา ๔๑/๑ ไว้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๔๑/๑ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๔๒

“มาตรา ๔๒ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งประกาศวิธีการหรือสถานที่รับสมัครภายในสามวันนับแต่วันที่คณะกรรมการกำหนดวันเลือกตั้ง กรณีมีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ อาจมีการเปลี่ยนวิธีการหรือสถานที่รับสมัครก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดโดยจะกำหนดให้การรับสมัครของแต่ละเขตเลือกตั้งในจังหวัดเดียวกันกระทำในสถานที่เดียวกันก็ได้”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๔๒ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔๓

“มาตรา ๔๓ ในการสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้ผู้สมัครยื่นสมัครรับเลือกตั้งตามที่กำหนดตามมาตรา ๔๒ ภายในระยะเวลาการรับสมัคร โดยมีหลักฐานประกอบการสมัครและค่าธรรมเนียม ดังต่อไปนี้

(๑) หนังสือรับรองการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตของหัวหน้าพรรคการเมือง

(๒) หลักฐานแสดงการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นเวลาติดต่อกันสามปีนับถึงปีที่สมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัคร

(๓) เงินค่าธรรมเนียมการสมัครคนละหนึ่งหมื่นบาท

(๔) เอกสารหลักฐานอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนดเท่าที่จำเป็นต่อการดำเนินการเลือกตั้ง

ให้สำนักงานจัดทำข้อมูลหลักฐานตาม (๒) และเปิดเผยให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

เงินค่าธรรมเนียมการสมัครตาม (๓) ให้ตกเป็นของกองทุน แต่ในกรณีที่ผู้สมัครรายใดได้คะแนนมากกว่าร้อยละห้าของจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นให้คืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัครดังกล่าวให้เป็นรายได้ของพรรคการเมืองที่ผู้นั้นเป็นสมาชิก เว้นแต่ผู้สมัครนั้นกระทำการทุจริตในการเลือกตั้งหรือรู้เห็นเป็นใจกับบุคคลอื่นอันทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและหรือเที่ยงธรรม ทั้งนี้ ภายในระยะเวลาตามที่คณะกรรมการกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ กล่าวว่า ความใน (๒) ของร่างมาตรา ๔๓ ในประเด็นหลักฐานแสดงการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นเวลาดิตต่อกันสามปีนับถึงปีที่สมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครนั้น อาจมีกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีรายได้ไม่ถึงเกณฑ์ที่ต้องยื่นเสียภาษี หรือเป็นบุคคลที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี ดังนั้น ควรบัญญัติเพื่อรองรับกลุ่มคนดังกล่าวให้ได้รับยกเว้นหลักฐานการสมัครตามความใน (๒) ของร่างมาตรา ๔๓ หรือไม่

นายนิติพันธ์ เชื้อบุญชัย กรรมการ กล่าวว่า เรื่องหลักฐานการสมัครตามความใน (๒) จะมีกลุ่มคนอยู่สองประเภท คือ ๑) กลุ่มคนที่มีรายได้เป็นเงินเดือนประจำ ซึ่งมีหน้าที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการการเสียภาษี แต่จะเข้าหลักเกณฑ์ที่จะต้องเสียภาษีหรือไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด และ ๒) กลุ่มคนที่ไม่ได้มีรายได้ ซึ่งควรขอไปรับรองจากกรมสรรพากร เพื่อใช้เป็นหลักฐานประกอบการสมัครรับเลือกตั้ง

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความใน (๑) เป็นดังนี้ “(๑) หนังสือรับรองการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตของหัวหน้าพรรคการเมือง ซึ่งต้องมีคำรับรองด้วยว่าได้ดำเนินการครบถ้วนถูกต้องตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองแล้ว ตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด” และเสนอแก้ไขความใน (๒) เป็นดังนี้ “(๒) หลักฐานแสดงการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นเวลาดิตต่อกันสามปีนับถึงปีที่สมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัคร เว้นแต่เป็นผู้ไม่ได้เสียภาษีเงินได้ ให้ทำหนังสือยืนยันการไม่ได้เสียภาษีพร้อมทั้งสาเหตุแห่งการไม่ได้เสียภาษี”

นอกจากนี้ ตั้งข้อสังเกตว่า การยื่นหลักฐานการเสียภาษีเป็นเท็จที่ใช้ในการสมัครตามร่างมาตรา ๔๓ จะต้องบัญญัติบทกำหนดโทษไว้ด้วย

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า ในทางปฏิบัติคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้กำหนดแบบของใบสมัครรับเลือกตั้งได้เองอยู่แล้ว ดังนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องกำหนดรายละเอียดเพื่อให้เกิดความชัดเจนและสอดคล้องกับร่างมาตรา ๔๓ ด้วย

นายอรรถสิทธิ์ กันมล อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ตามมาตรา ๕๖ วรรคสอง ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติว่า “เมื่อหัวหน้าพรรคการเมืองออกหนังสือตามวรรคหนึ่งหรือส่งบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อแล้ว แม้ภายหลังจะปรากฏว่ามีได้มีการดำเนินการตามมาตรา ๕๐ หรือมาตรา ๕๑ แล้วแต่กรณี หรือดำเนินการไม่ครบถ้วน ไม่ทำให้การสมัครรับเลือกตั้งนั้นเสียไป แต่ถ้าคณะกรรมการทราบถึงการไม่ดำเนินการดังกล่าว ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะต้องกล่าวโทษหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้นต่อพนักงานสอบสวน ซึ่งมีเขตอำนาจเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป” ดังนั้น ความใน (๑) ของร่างมาตรา ๔๓ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้อาจมีปัญหาในทางปฏิบัติได้

ประธานกรรมการสอบถามว่า การฝ่าฝืนมาตรา ๕๖ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้มีการบัญญัติบทกำหนดโทษไว้หรือไม่

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า การฝ่าฝืนมาตรา ๕๖ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ จะบัญญัติบทกำหนดโทษในกรณีที่หัวหน้าพรรคการเมืองออกหนังสือรับรองตามมาตรา ๕๖ อันเป็นเท็จ

โดยมีอัตราโทษให้จำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

ประธานกรรมการกล่าวว่ ในกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งยื่นหลักฐานอันเป็นเท็จตามร่างมาตรา ๔๓ (๑) ไม่มีความจำเป็นต้องบัญญัติบทกำหนดโทษในกรณีดังกล่าวไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้อีก เนื่องจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้บัญญัติบทกำหนดโทษ ในกรณีการออกหนังสือรับรองการส่งผู้ได้รับการสรรหาเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อันเป็นเท็จเอาไว้แล้ว และเสนอแก้ไขความในวรรคสาม ดังนี้ “เงินค่าธรรมเนียมการสมัครตาม (๓) ให้ตกเป็นของกองทุน แต่ในกรณีที่ผู้สมัครรายใดได้คะแนนมากกว่าร้อยละห้าของจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง ในเขตเลือกตั้งนั้นให้คืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัครดังกล่าวให้เป็นรายได้ของพรรคการเมืองที่ผู้นั้น เป็นสมาชิก เว้นแต่ผู้สมัครนั้นกระทำการทุจริตในการเลือกตั้งหรือรู้เห็นเป็นใจกับบุคคลอื่นอันทำให้ การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม **ทั้งนี้ ภายใต้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำหนด**”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๓ ในการสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้ผู้สมัครยื่นสมัครรับเลือกตั้งตามที่ กำหนดตามมาตรา ๔๒ ภายในระยะเวลาการรับสมัคร โดยมีหลักฐานประกอบการสมัครและค่าธรรมเนียม ดังต่อไปนี้

(๑) หนังสือรับรองการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตของหัวหน้าพรรคการเมืองซึ่งต้องมี คำรับรองด้วยว่าได้ดำเนินการครบถ้วนถูกต้องตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองแล้ว ตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) หลักฐานแสดงการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นเวลาติดต่อกันสามปีนับถึงปีที่สมัครรับ เลือกตั้งของผู้สมัคร เว้นแต่เป็นผู้ไม่ได้เสียภาษีเงินได้ ให้ทำหนังสือยืนยันการไม่ได้เสียภาษีพร้อมทั้งสาเหตุ แห่งการไม่ได้เสียภาษี

(๓) เงินค่าธรรมเนียมการสมัครคนละหนึ่งหมื่นบาท

(๔) เอกสารหลักฐานอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนดเท่าที่จำเป็นต่อการดำเนินการเลือกตั้ง

ให้สำนักงานจัดทำข้อมูลหลักฐานตาม (๒) และเปิดเผยให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

เงินค่าธรรมเนียมการสมัครตาม (๓) ให้ตกเป็นของกองทุน แต่ในกรณีที่ผู้สมัครรายใดได้คะแนน มากกว่าร้อยละห้าของจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นให้คืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัคร ดังกล่าวให้เป็นรายได้ของพรรคการเมืองที่ผู้นั้นเป็นสมาชิก เว้นแต่ผู้สมัครนั้นกระทำการทุจริตในการเลือกตั้ง หรือรู้เห็นเป็นใจกับบุคคลอื่นอันทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม **ทั้งนี้ ภายใต้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำหนด**”

มาตรา ๔๔

“มาตรา ๔๔ ให้เป็นหน้าที่ของผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่จะต้องตรวจสอบ การสมัครของผู้สมัครว่าการสมัครนั้นถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ ถ้าเห็นว่าไม่ครบถ้วนให้คืนเอกสารหลักฐาน ทั้งหมดให้ผู้สมัครนั้น

กรณีผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ตรวจสอบแล้วปรากฏว่าการสมัครนั้นถูกต้อง ครบถ้วน ให้ออกหลักฐานการรับสมัครเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครนั้นเรียงตามลำดับการยื่นสมัคร และให้ทำ

สำเนาฉบับไว้เป็นหลักฐานและให้ประกาศรายชื่อผู้สมัครภายในสามวันนับแต่วันปิดรับสมัครไว้โดยเปิดเผย ณ ที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง หรือสถานที่อื่นที่เห็นสมควร

ประกาศตามวรรคสองอย่างน้อยให้มีชื่อตัว ชื่อสกุล และรูปถ่ายของผู้สมัคร พรรคการเมืองที่สังกัด และหมายเลขประจำตัวผู้สมัครที่จะใช้ในการลงคะแนน”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ความที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง ความว่า “จะต้องตรวจสอบการสมัครของผู้สมัครว่าการสมัครนั้นถูกต้องครบถ้วนหรือไม่” หมายความว่า ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งจะต้องตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามไปพร้อมกันกับการตรวจสอบหลักฐานการสมัครใช่หรือไม่

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า ตามร่างมาตรา ๔๔ ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งจะตรวจสอบเอกสารหลักฐานการสมัครเป็นหลัก จากนั้นจะออกหลักฐานการรับสมัครไว้ก่อน แล้วจึงมาตรวจสอบเรื่องคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามภายในสามวันหลังจากวันปิดรับสมัครและประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งต่อไป

ประธานกรรมการกล่าวว่า การบัญญัติกำหนดให้ตรวจสอบเรื่องคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามภายในสามวันนับแต่วันปิดรับสมัครตามที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๔๔ วรรคสอง นั้น อาจเป็นการกำหนดระยะเวลาที่สั้นเกินไป ดังนั้น เสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๔ วรรคสอง โดยขยายระยะเวลาในการตรวจสอบเรื่องคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามและให้ประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งภายในเจ็ดวัน ความที่เสนอแก้ไขเพิ่มเติม เป็นดังนี้ “ในกรณีที่ผู้สมัครได้ส่งหลักฐานตามมาตรา ๔๓ ครบถ้วนแล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ตรวจสอบแล้วประกาศให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งให้ผู้ออกหลักฐานการรับสมัครรับเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครนั้นเรียงตามลำดับการยื่นสมัคร และให้ทำสำเนาฉบับไว้เป็นหลักฐานและให้ประกาศรายชื่อผู้สมัครภายในสามเจ็ดวันนับแต่วันปิดรับสมัครไว้โดยเปิดเผย ณ ที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง หรือสถานที่อื่นที่เห็นสมควร” และแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง ของร่างมาตรา ๔๔ เป็นดังนี้ “ให้เป็นหน้าที่ของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่จะต้องตรวจสอบการสมัครของผู้สมัครว่าตรวจสอบแล้วได้ส่งหลักฐานตามมาตรา ๔๓ ถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ ถ้าเห็นว่าไม่ครบถ้วนให้คืนเอกสารหลักฐานทั้งหมดให้ผู้สมัครนั้น”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๔ ให้เป็นหน้าที่ของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่จะต้องตรวจสอบการสมัครของผู้สมัครว่าตรวจสอบแล้วได้ส่งหลักฐานตามมาตรา ๔๓ ถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ ถ้าเห็นว่าไม่ครบถ้วนให้คืนเอกสารหลักฐานทั้งหมดให้ผู้สมัครนั้น

ในกรณีที่ผู้สมัครได้ส่งหลักฐานตามมาตรา ๔๓ ครบถ้วนแล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ตรวจสอบแล้วประกาศให้ผู้สมัครนั้นเรียงตามลำดับการยื่นสมัคร และให้ทำสำเนาฉบับไว้เป็นหลักฐานและให้ประกาศรายชื่อผู้สมัครภายในสามเจ็ดวันนับแต่วันปิดรับสมัครไว้โดยเปิดเผย ณ ที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง หรือสถานที่อื่นที่เห็นสมควร

ประกาศตามวรรคสองอย่างน้อยให้มีชื่อตัว ชื่อสกุล และรูปถ่ายของผู้สมัคร พรรคการเมืองที่สังกัด และหมายเลขประจำตัวผู้สมัครที่จะใช้ในการลงคะแนน”

มาตรา ๔๕

“มาตรา ๔๕ ในกรณีมีเหตุจำเป็นเฉพาะพื้นที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการสมัครรับเลือกตั้งได้ตาม มาตรา ๔๓ เนื่องจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่น ในเขตเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดวันรับสมัครเพิ่มเติมโดยอาจกำหนดให้ดำเนินการรับสมัครเลือกตั้งในท้องที่อื่นได้

ให้นำความในมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับกับการจัดการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งตามมาตรา นี้ โดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคหนึ่งของร่างมาตรา ๔๕ เป็นดังนี้ “ในกรณีมีเหตุจำเป็น เฉพาะพื้นที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการรับสมัครรับเลือกตั้งได้ตามมาตรา ๔๓ เนื่องจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่น ในเขตเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดวัน รับสมัครเพิ่มเติมโดยอาจกำหนดให้ดำเนินการรับสมัครเลือกตั้งในท้องที่อื่นได้”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๔๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๕ ในกรณีมีเหตุจำเป็นเฉพาะพื้นที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการรับสมัครรับเลือกตั้งได้ ตามมาตรา ๔๓ เนื่องจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่น ในเขตเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดวันรับสมัครเพิ่มเติมโดยอาจกำหนดให้ดำเนินการรับสมัครเลือกตั้งในท้องที่อื่นได้

ให้นำความในมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับกับการจัดการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งตามมาตรา นี้ โดยอนุโลม”

มาตรา ๔๖

“มาตรา ๔๖ ในการสมัครรับเลือกตั้ง ให้ผู้สมัครได้รับหมายเลขประจำตัวผู้สมัครเรียงตาม ลำดับเลขที่ของหลักฐานการสมัครรับเลือกตั้งที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งออกให้ ตามมาตรา ๔๔

ในกรณีที่ผู้มาสมัครพร้อมกันหลายคนและไม่อาจตกลงลำดับในการยื่นใบสมัครได้ ให้ใช้วิธี จับสลากระหว่างผู้สมัครที่มาพร้อมกัน

เมื่อได้กำหนดหมายเลขประจำตัวผู้สมัครแล้วจะเปลี่ยนแปลงหมายเลขประจำตัวผู้สมัครไม่ได้ไม่ว่า ด้วยประการใด ๆ”

ประเด็นการพิจารณา

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ตั้งข้อสังเกตว่า ความในวรรคหนึ่ง ของร่างมาตรา ๔๖ จะมีความเชื่อมโยงกับร่างมาตรา ๔๔ เนื่องจากร่างมาตรา ๔๔ เป็นเรื่องการรับสมัคร และตรวจหลักฐานการสมัคร การตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัคร รวมทั้งการประกาศ รายชื่อผู้สมัครซึ่งใช้ระยะเวลาดำเนินการภายในเจ็ดวัน ดังนั้น หากมีการกำหนดหมายเลขประจำตัวผู้สมัคร ในขั้นการตรวจหลักฐาน อาจมีปัญหาในกรณีที่ผู้สมัครที่ได้รับหมายเลขประจำตัวผู้สมัครแล้วเป็นผู้ขาด คุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งซึ่งจะส่งผลกระทบต่อหมายเลขประจำตัว ผู้สมัครได้

นายสมเกียรติ รั้วเหลือง ผู้อำนวยการฝ่ายจัดการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า หากมีการตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครในวันสมัคร คณะกรรมการการเลือกตั้ง จะใช้วิธีเลื่อนลำดับหมายเลขประจำตัวผู้สมัครของผู้สมัครคนถัดไปแทนที่หมายเลขประจำตัวผู้สมัครของผู้สมัครที่ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า การจับสลากหมายเลขประจำตัวผู้สมัครตามร่างมาตรา ๔๖ มีหลักการ เช่นเดียวกันกับการจับสลากหมายเลขประจำตัวผู้สมัครตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ กล่าวคือ ให้ดำเนินการ จับสลากหมายเลขประจำตัวผู้สมัครไปก่อน จากนั้นจึงตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามในภายหลัง

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง สอบถามว่า ในกรณีที่ผู้สมัครคนใด ขาดคุณสมบัติสมัครรับเลือกตั้งหรือมีลักษณะต้องห้าม แต่ได้มีการจับสลากหมายเลขประจำตัวผู้สมัครตาม วรคสองไปแล้ว และมีการร้องคัดค้านผู้สมัครคนดังกล่าว หากต่อมาศาลฎีกาวินิจฉัยว่าผู้สมัครคนดังกล่าว เป็นผู้มีคุณสมบัติสมัครรับเลือกตั้งและไม่มีลักษณะต้องห้าม คณะกรรมการการเลือกตั้งจะมีวิธีปฏิบัติในการ ประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งในครั้งหลังอย่างไร

นายสมเกียรติ รั้วเหลือง ผู้อำนวยการฝ่ายจัดการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งจะประกาศรายชื่อและหมายเลขประจำตัวผู้สมัคร เฉพาะผู้สมัครที่ศาลฎีกา วินิจฉัยว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติสมัครรับเลือกตั้งและไม่มีลักษณะต้องห้ามเท่านั้น เนื่องจากเอกสารประกาศ รายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งจะแยกตามหมายเลขประจำตัวผู้สมัครของผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนอยู่แล้ว ดังนั้น ในการประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งหลังจากที่ศาลฎีกามีคำวินิจฉัยจึงไม่มีปัญหาในทางปฏิบัติแต่ อย่างใด เนื่องจากการประกาศรายชื่อผู้สมัครในครั้งหลังนี้จะไม่กระทบต่อการประกาศรายชื่อและหมายเลข ประจำตัวผู้สมัครที่ได้ประกาศไปแล้วในรอบแรก

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๔๖ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔๗

“มาตรา ๔๗ กรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งไม่ประกาศรายชื่อบุคคลใดเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๔๔ ให้บุคคลนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ ประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลในการดำเนินกระบวนการพิจารณา เมื่อศาลฎีกามีคำวินิจฉัยเช่นใดแล้ว ให้ศาลแจ้งคำสั่งไปยังผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ในการนี้ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งปฏิบัติตามคำสั่งศาลโดยเร็ว ถ้าศาลมีคำสั่งให้ รับสมัคร ให้ประกาศรายชื่อผู้นั้นตามมาตรา ๔๔ แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการปฏิบัติก่อนทราบ คำสั่งศาล

ในการพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ ศาลฎีกาโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งต้องกำหนดให้การพิจารณาเป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรม และให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามวัน ในการนี้ อาจกำหนดให้ศาลชั้นต้นในเขตเลือกตั้งนั้น เป็นผู้รับคำร้องแทนเพื่อจัดส่งให้ศาลฎีกาวินิจฉัย หรืออาจให้ศาลชั้นต้นเป็นผู้สืบพยานหลักฐานหรือ ดำเนินการอื่นที่จำเป็นแทนศาลฎีกาก็ได้”

ประเด็นการพิจารณา

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง สอบถามว่า การใช้สิทธิโต้แย้งตามร่างมาตรา ๔๗ จะเป็นกรณีที่ผู้สมัครใช้สิทธิโต้แย้งในวันสมัครหรือหมายความรวมถึงการใช้สิทธิโต้แย้งหลังจากผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งไม่ประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า ในกรณีการไม่รับสมัครผู้สมัครคนใดในวันที่มาสมัครนั้น กฎหมายไม่ได้บัญญัติให้สามารถอุทธรณ์ได้ แต่จะบัญญัติให้สามารถยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาได้แต่เฉพาะกรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งไม่ประกาศรายชื่อผู้สมัครคนใดเท่านั้น

ประธานกรรมการสอบถามว่า ในกรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งไม่รับสมัครผู้สมัครคนใดในวันที่มาสมัคร มีบทบัญญัติให้บุคคลนั้นสามารถอุทธรณ์คำสั่งไม่รับสมัครหรือไม่

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า กรณีผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งไม่รับสมัครผู้สมัครคนใดในวันที่มาสมัครนั้น จะเป็นเรื่องการตรวจสอบการสมัครของผู้สมัครว่าได้ส่งหลักฐานตามร่างมาตรา ๔๓ ถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ ถ้าเห็นว่าไม่ครบถ้วนให้คืนเอกสารหลักฐานทั้งหมดให้ผู้สมัครนั้น ซึ่งผู้สมัครผู้นั้นไม่สามารถที่จะอุทธรณ์คำสั่งไม่รับสมัครของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้สมัคร ควรเปิดโอกาสให้ผู้สมัครสามารถอุทธรณ์คำสั่งไม่รับสมัครได้ด้วย

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่าร่างมาตรา ๔๗ จะเป็นกรณีการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาหลังจากที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งไม่ประกาศรายชื่อบุคคลใดเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคหนึ่งของร่างมาตรา ๔๗ เป็นดังนี้ “กรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งไม่รับสมัครผู้ใดตามมาตรา ๔๓ หรือไม่ประกาศรายชื่อบุคคลใดเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๔๔ ให้บุคคลนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ไม่รับสมัครหรือวันที่ประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลในการดำเนินกระบวนการพิจารณา เมื่อศาลฎีกามีคำวินิจฉัยเช่นใดแล้ว ให้ศาลแจ้งคำสั่งไปยังผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ในการนี้ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งปฏิบัติตามคำสั่งศาลโดยเร็ว ถ้าศาลมีคำสั่งให้รับสมัคร ให้ประกาศรายชื่อผู้นั้นตามมาตรา ๔๔ แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการปฏิบัติก่อนทราบคำสั่งศาล”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๔๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๗ กรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งไม่รับสมัครผู้ใดตามมาตรา ๔๓ หรือไม่ประกาศรายชื่อบุคคลใดเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๔๔ ให้บุคคลนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ไม่รับสมัครหรือวันที่ประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลในการดำเนินกระบวนการพิจารณา เมื่อศาลฎีกามีคำวินิจฉัยเช่นใดแล้ว ให้ศาลแจ้งคำสั่งไปยังผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ในการนี้ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งปฏิบัติตามคำสั่งศาลโดยเร็ว ถ้าศาลมีคำสั่งให้รับสมัคร ให้ประกาศรายชื่อผู้นั้นตามมาตรา ๔๔ แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการปฏิบัติก่อนทราบคำสั่งศาล

ในการพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ ศาลฎีกาโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งต้องกำหนดให้การพิจารณาเป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรม และให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามวัน ในการนี้ อาจกำหนดให้ศาลชั้นต้นในเขตเลือกตั้งนั้น เป็นผู้รับคำร้องแทนเพื่อจัดส่งให้ศาลฎีกาวินิจฉัย หรืออาจให้ศาลชั้นต้นเป็นผู้สืบพยานหลักฐานหรือ ดำเนินการอื่นที่จำเป็นแทนศาลฎีกาก็ได้”

มาตรา ๔๘

“มาตรา ๔๘ เมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ออกหลักฐานการรับสมัคร รับเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครตามมาตรา ๔๔ ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองจะถอนการสมัครหรือเปลี่ยนแปลง ผู้สมัครได้เฉพาะกรณีผู้สมัครตายหรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม และต้องกระทำก่อนปิดการรับสมัครรับเลือกตั้ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงผู้สมัครรับเลือกตั้ง ในทางปฏิบัติ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดให้ใช้หมายเลขประจำตัวผู้สมัครเดิมหรือไม่

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า ความที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๔๘ เป็นหลักการใหม่ที่บัญญัติให้สอดคล้องกับมาตรา ๘๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาไม่เคยเกิดกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงผู้สมัครรับเลือกตั้งก่อนปิดการรับสมัครรับเลือกตั้ง อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่พรรคการเมืองที่มีการเปลี่ยนแปลงผู้สมัครรับเลือกตั้งด้วยเหตุผู้สมัครตายหรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม ก็ควรให้ผู้สมัครคนใหม่ ใช้หมายเลขประจำตัวผู้สมัครเดิม

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๔๘ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔๙

“มาตรา ๔๙ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้สมัครผู้ใดเห็นว่าผู้มีชื่อในประกาศรายชื่อ ที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ประกาศตามมาตรา ๔๔ ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง เมื่อคณะกรรมการมีคำวินิจฉัยเช่นใดแล้ว ให้แจ้งคำสั่งไปยังผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ในการนี้ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการโดยเร็ว ถ้าคณะกรรมการมีคำสั่งให้ถอนการรับสมัคร ให้ถอนชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัคร แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนถึงการปฏิบัติก่อนทราบคำสั่งของคณะกรรมการ

ในกรณีที่คณะกรรมการมีคำสั่งให้ถอนการรับสมัครของผู้ใด ให้ผู้นั้นมีสิทธิยื่นอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว ต่อศาลฎีกาได้ภายในสามวันนับแต่วันที่ถูกลบการรับสมัคร และให้นำความในมาตรา ๔๗ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม และในกรณีที่ศาลฎีกายังมิได้มีคำวินิจฉัยเป็นประการใดก่อนวันเลือกตั้ง ให้การพิจารณาเป็นอันยุติ และให้ดำเนินการเลือกตั้งไปตามคำสั่งของคณะกรรมการ”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๙ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๙ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้สมัครผู้ใดเห็นว่าผู้มีชื่อในประกาศรายชื่อที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ประกาศตามมาตรา ๔๔ ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งเมื่อคณะกรรมการมีคำวินิจฉัยเช่นใดแล้ว ให้แจ้งคำสั่งวินิจฉัยไปยังผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ในกรณีที่ให้ผู้สมัครพรรคการเมืองที่พรรคการเมืองเลือกตั้งปฏิบัติตนตามที่สั่งของคณะกรรมการโดยเร็ว คำสั่งให้ถอนพรรคการเมืองที่สมัครรับเลือกตั้ง คำสั่งให้ถอนชื่อผู้สมัครพรรคการเมืองที่สมัครรับเลือกตั้ง คำสั่งให้ดำเนินการตามคำวินิจฉัยต่อไปโดยเร็ว แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการปฏิบัติก่อนทราบคำสั่งวินิจฉัยของคณะกรรมการ

ในกรณีที่คณะกรรมการมีคำสั่งวินิจฉัยให้ถอนการรับสมัครของผู้ใด ให้ผู้นั้นมีสิทธิยื่นอุทธรณ์คำสั่งวินิจฉัยดังกล่าวต่อศาลฎีกาได้ภายในสามวันนับแต่วันที่ถูกลบการรับสมัคร และให้นำความในมาตรา ๔๗ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม และในกรณีที่ศาลฎีกายังมิได้มีคำวินิจฉัยเป็นประการใดก่อนวันเลือกตั้ง ให้การพิจารณาเป็นอันยุติ และให้ดำเนินการเลือกตั้งไปตามคำสั่งของคณะกรรมการ”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. สอบถามว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้เสนอร่างมาตรา ๔๙ ใช่หรือไม่

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้เสนอร่างมาตรา ๔๙ โดยนำหลักการมาจากมาตรา ๓๙ และมาตรา ๔๐ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๙ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๙ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้สมัครผู้ใดเห็นว่าผู้มีชื่อในประกาศรายชื่อที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ประกาศตามมาตรา ๔๔ ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งเมื่อคณะกรรมการมีคำวินิจฉัยเช่นใดแล้ว ให้แจ้งคำสั่งวินิจฉัยไปยังผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ในกรณีที่ให้ผู้สมัครพรรคการเมืองที่พรรคการเมืองเลือกตั้งปฏิบัติตนตามที่สั่งของคณะกรรมการโดยเร็ว คำสั่งให้ถอนพรรคการเมืองที่สมัครรับเลือกตั้ง คำสั่งให้ถอนชื่อผู้สมัครพรรคการเมืองที่สมัครรับเลือกตั้ง คำสั่งให้ดำเนินการตามคำวินิจฉัยต่อไปโดยเร็ว แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการปฏิบัติก่อนทราบคำสั่งวินิจฉัยของคณะกรรมการ

ในกรณีที่คณะกรรมการมีคำสั่งวินิจฉัยให้ถอนการรับสมัครของผู้ใด ให้ผู้นั้นมีสิทธิยื่นอุทธรณ์คำสั่งวินิจฉัยดังกล่าวต่อศาลฎีกาได้ภายในสามวันนับแต่วันที่ถูกลบการรับสมัคร และให้นำความในมาตรา ๔๗ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม และในกรณีที่ศาลฎีกายังมิได้มีคำวินิจฉัยเป็นประการใดก่อนวันเลือกตั้ง ให้การพิจารณาเป็นอันยุติ และให้ดำเนินการเลือกตั้งไปตามคำสั่งของคณะกรรมการ”

มาตรา ๕๐

“มาตรา ๕๐ ก่อนวันเลือกตั้งหากผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งตรวจสอบแล้วเห็นว่าผู้สมัครผู้ใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาให้ถอนชื่อผู้นั้นออกจากประกาศรายชื่อผู้สมัคร และให้นำความในมาตรา ๔๗ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อถึงวันเลือกตั้ง ถ้าปรากฏว่าไม่มีการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาตามวรรคหนึ่ง หรือมีการยื่นคำร้องแล้ว แต่ศาลฎีกายังไม่มีคำวินิจฉัย ให้การพิจารณาเป็นอันยุติ และให้ดำเนินการเลือกตั้งไปตามประกาศรายชื่อผู้สมัครที่มีผลอยู่ในวันนั้น”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง อาจมีปัญหาในทางปฏิบัติได้ หากผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งตรวจสอบแล้วเห็นว่าผู้สมัครผู้ใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งเพียงไม่กี่วัน จะส่งผลกระทบต่อการศึกษาของศาลฎีกา เพราะศาลฎีกาจะมีระยะเวลาในการพิจารณาน้อยมาก จนทำให้ไม่สามารถพิจารณาวินิจฉัยคดีให้เสร็จได้ทันก่อนวันเลือกตั้งอย่างแน่นอน ดังนั้น ควรกำหนดระยะเวลาให้ผู้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งดำเนินการตรวจสอบและยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาก่อนถึงวันเลือกตั้งให้ชัดเจนว่า กรณีตามร่างมาตรา ๕๐ นี้ จะต้องยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาก่อนถึงวันเลือกตั้งเป็นระยะเวลาเท่าใด ซึ่งน่าจะเป็นธรรมแก่ผู้สมัครมากยิ่งขึ้น และสอบถามว่า กรณีตามร่างมาตรา ๕๐ เหตุใดจึงไม่บัญญัติให้ผู้สมัครอุทธรณ์คำวินิจฉัยของผู้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อนยื่นคำร้องต่อศาลฎีกา

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๕๐ จะเป็นกรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งเป็นผู้พบเห็นเองว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดเป็นผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งโดยให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาให้ถอนชื่อผู้สมัครผู้นั้นออกจากประกาศรายชื่อผู้สมัครได้เลย ซึ่งแตกต่างจากกรณีตามร่างมาตรา ๔๙ ซึ่งให้สิทธิแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งที่เห็นว่าผู้มีชื่อในประกาศรายชื่อที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ประกาศตามมาตรา ๔๔ ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณาวินิจฉัย ดังนั้น ในร่างมาตรานี้จึงควรกำหนดให้ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อน

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า เมื่อพิจารณาจากหลักการของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ แล้วเห็นว่า จะมีกรณีที่กฎหมายกำหนดให้สามารถยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาได้เพียงสองกรณีเท่านั้น คือ กรณีตามมาตรา ๓๙ ซึ่งเป็นการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาในกรณีที่ผู้สมัครคนใดไม่มีรายชื่อในประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง และกรณีตามมาตรา ๕๐ ซึ่งเป็นการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาในกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า เหตุที่ร่างมาตรา ๔๙ กำหนดหลักเกณฑ์ในการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาไว้แตกต่างจากร่างมาตรา ๕๐ เนื่องจากร่างมาตรา ๔๙ เป็นการบัญญัติให้สิทธิแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งสามารถร้องคัดค้านเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะ

ต้องห้ามของผู้สมัครคนใดได้ ซึ่งอาจมีการร้องคัดค้านเพื่อยกเลิกผู้สมัครคนใด ดังนั้น ร่างมาตรา ๔๙ จึงบัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยในเบื้องต้น และหากผู้คัดค้านไม่พอใจในคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งก็สามารถใช้สิทธิอุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาต่อไปได้ ส่วนกรณีตามร่างมาตรา ๕๐ เป็นกรณีที่ผู้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ดังนั้น จึงบัญญัติให้ยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลฎีกาได้โดยตรง

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๕๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๐ ก่อนวันเลือกตั้งหากผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งตรวจสอบแล้วเห็นว่าผู้สมัครผู้ใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้เสนอเรื่องต่อคณะกรรมการ และให้คณะกรรมการวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง ในกรณีที่ผู้สมัครผู้ใดไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกา ให้ถอนชื่อผู้นั้นออกจากรายชื่อผู้สมัคร และให้นำรายชื่อผู้สมัคร ๕๗ พรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลมภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับทราบคำวินิจฉัย

เมื่อถึงวันเลือกตั้ง ถ้าปรากฏว่าไม่มีพรรคขึ้นตำร้องต่อศาลฎีกาพรรคพรรคหนึ่ง หรือมีพรรคขึ้นตำร้องแล้วแต่ศาลฎีกายังคณะกรรมการการเลือกตั้งยังไม่มีคำวินิจฉัยหรือศาลฎีกายังมิได้วินิจฉัยเป็นประการอื่นให้การพิจารณาเป็นอันยุติ และให้ดำเนินการเลือกตั้งไปตามประกาศรายชื่อผู้สมัครที่มีผลอยู่ในวันนั้น”

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรา ๕๐ ที่แก้ไขเพิ่มเติมเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็น และยังอาจทำให้คณะกรรมการการเลือกตั้งถูกฟ้องร้องได้ว่ากระทำความผิดตามมาตรา ๑๕๗ ของประมวลกฎหมายอาญา

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากคณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องตามวรรคหนึ่งแล้ว ถือว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งจะทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้ใดไม่สามารถฟ้องร้องคณะกรรมการการเลือกตั้งได้

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๕๐ ที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นการสร้างขั้นตอนก่อนการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาโดยไม่จำเป็น และเห็นว่าศาลฎีกาสามารถพิจารณาวินิจฉัยตามวรรคหนึ่งให้เสร็จสิ้นได้ก่อนวันเลือกตั้ง จึงเสนอให้คงบทบัญญัติในร่างมาตรา ๕๐ ไว้เช่นเดิม

ประธานกรรมการสอบถามว่า ที่ผ่านมาผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งเคยต้องดำเนินการตามที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๕๐ ใช่หรือไม่

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า ที่ผ่านมาผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งเคยต้องดำเนินการตามที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๕๐

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขร่างมาตรา ๕๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๐ ก่อนวันเลือกตั้งหากผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งตรวจสอบแล้วเห็นว่าผู้สมัครผู้ใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกา ให้ถอนชื่อผู้นั้นออกจากประกาศรายชื่อผู้สมัคร และให้นำความในมาตรา ๔๗ พรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อถึงวันเลือกตั้ง ถ้าปรากฏว่าไม่มีพรรคขึ้นตำร้องต่อศาลฎีกาพรรคพรรคหนึ่ง หรือมีพรรคขึ้นตำร้องแล้วแต่ศาลฎีกายังไม่มีคำวินิจฉัย ให้พรรคที่พรรคหนึ่งเป็นอันยุติ และให้ดำเนินการเลือกตั้งไปตามประกาศรายชื่อผู้สมัครที่มีผลอยู่ในวันนั้น”

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ สอบถามว่า กรณีผู้สมัครรับเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและต้องพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องดำเนินการจัดการเลือกตั้งใหม่ หรือจัดการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ร่างมาตรา ๕๑ ได้กำหนดรองรับกรณีที่พบว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หลังวันเลือกตั้งแต่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง โดยบุคคลดังกล่าวได้คะแนนอยู่ในลำดับที่ได้รับการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า หากเป็นการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างแล้วก็จะไม่มีผลต่อการคำนวณสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคการเมือง จะพึงมี

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๕๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๐ ก่อนวันเลือกตั้งหากผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งตรวจสอบแล้ว เห็นว่าผู้สมัครผู้ใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกา ให้ถอนชื่อผู้นั้นออกจากประกาศรายชื่อผู้สมัคร และให้นำความใน มาตรา ๔๗ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อถึงวันเลือกตั้ง ถ้าปรากฏว่าไม่มีทหารขึ้นตัวหรือต่อศาลฎีกาตรวจวรรคหนึ่ง หรือมีทหารขึ้นตัวแล้วแต่ศาลฎีกายังไม่มีคำวินิจฉัย ให้ทหารพิสวาทขึ้นขันชุด และให้ดำเนินการเลือกตั้งไปตาม ประกาศรายชื่อผู้สมัครที่มีผลอยู่ในวันนั้น”

มาตรา ๕๑

“มาตรา ๕๑ เมื่อปรากฏว่ามีกรณีตามมาตรา ๕๐ หลังวันเลือกตั้งแต่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง และหากบุคคลดังกล่าวได้คะแนนอยู่ในลำดับที่ได้รับการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง หากผู้สมัครผู้นั้นรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งแล้วปกปิดหรือไม่แจ้งข้อความจริงนั้น ให้คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวเป็น ระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการมีคำสั่ง

กรณีพบเหตุตามวรรคหนึ่งภายหลังประกาศผลการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกา เพื่อพิจารณาสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลดังกล่าว และเมื่อ ศาลมีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งแล้ว ให้คณะกรรมการจัดให้มีการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง”

ประเด็นการพิจารณา

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบ รัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ความว่า “เมื่อปรากฏว่ามีกรณีตามมาตรา ๕๐” ในวรรคหนึ่ง มีเนื้อหาที่ไม่ชัดเจนว่า หมายถึงกรณีที่ศาลฎีกามีคำวินิจฉัยหรือกรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งตรวจสอบแล้ว เห็นว่าผู้สมัครผู้ใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

ประธานกรรมการมอบหมายให้คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งปรับปรุงเนื้อหาของร่างมาตรา ๕๑ โดยมีหลักการว่ากรณีที่ศาลฎีกามีคำวินิจฉัยว่าผู้สมัครผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครผู้นั้น และให้ถือว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่มีผู้สมัครผู้นั้นเป็นโมฆะ และให้ยกร่างบทบัญญัติเพิ่มอีกหนึ่งมาตรา โดยมีหลักการว่าก่อนการประกาศผลการเลือกตั้ง หากผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งตรวจสอบแล้วเห็นว่าผู้สมัครผู้ใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้เสนอเรื่องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาออกคำสั่งให้ยกเลิกการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่มีผู้สมัครผู้นั้น แต่หากมีการประกาศผลการเลือกตั้งไปแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อพิจารณาวินิจฉัยให้การเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่มีผู้สมัครผู้นั้นเป็นโมฆะ

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า หากแยกกรณีที่ศาลฎีกามีคำวินิจฉัยว่าผู้สมัครผู้ใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือกรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งตรวจสอบแล้วเห็นว่าผู้สมัครผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ก็จะทำให้การดำเนินการในแต่ละกรณีมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง สอบถามว่า กรณีที่ศาลฎีกามีคำวินิจฉัยว่าผู้สมัครผู้ใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือกรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งตรวจสอบแล้วเห็นว่าผู้สมัครผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง จะถือว่าเป็นเหตุที่ทำให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรมด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า อาจกำหนดให้ทั้งสองกรณีถือเป็นเหตุที่ทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และเสนอให้รื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๕๑ ไว้ก่อน

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๕๑

มาตรา ๕๒

“มาตรา ๕๒ พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งหากประสงค์จะส่งผู้แทนไปประจำอยู่ ณ ที่เลือกตั้งเพื่อสังเกตการณ์การลงคะแนนเลือกตั้งและการนับคะแนน ให้ยื่นหนังสือแต่งตั้งผู้แทนของตนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ทั้งนี้ ให้แต่งตั้งได้ที่เลือกตั้งละหนึ่งคน

ผู้แทนพรรคการเมืองตามวรรคหนึ่ง ต้องอยู่ในที่ซึ่งจัดไว้ ณ ที่เลือกตั้งซึ่งสามารถมองเห็นการปฏิบัติงานได้ และต้องปฏิบัติตามที่กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งกำหนด

ในกรณีที่มีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนความในวรรคสอง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมีคำสั่งให้ผู้แทนพรรคการเมืองนั้นออกไปจากที่เลือกตั้ง และให้เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำหน่วยเลือกตั้งดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่ง

หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติงานของผู้แทนพรรคการเมือง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๕๒ โดยไม่มีการแก้ไข

๓. การสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ

“๓. การสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบ ๓. การสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕๓

“มาตรา ๕๓ พรรคการเมืองใดส่งผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งแล้ว ให้มีสิทธิส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อได้ พรรคละหนึ่งบัญชี มีจำนวนไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบบัญชี ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑/๑) ดำเนินการสรรหาผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อตามวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

(๑) พรรคการเมืองจะเสนอรายชื่อบุคคลใดต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากบุคคลนั้น และบุคคลดังกล่าวต้องเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่จะเสนอรายชื่อเพียงพรรคเดียว

(๒) ให้จัดทำบัญชีรายชื่อตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด โดยจัดเรียงลำดับรายชื่อผู้สมัครตามลำดับหมายเลข

(๓) รายชื่อในบัญชีผู้สมัครของพรรคการเมืองต้องไม่ซ้ำกับพรรคการเมืองอื่น และไม่ซ้ำกับรายชื่อผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

การจัดทำบัญชีรายชื่อตามวรรคหนึ่ง ต้องให้สมาชิกของพรรคการเมืองมีส่วนร่วมในการพิจารณา และต้องคำนึงถึงผู้สมัครจากภูมิภาคต่าง ๆ และความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในวรรคสองมีเนื้อหาซ้ำซ้อนกับความใน (๑/๑) ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้บัญญัติความไว้เช่นเดียวกับความในวรรคสองแล้ว จึงเสนอตัดความในวรรคสองของร่างมาตรานี้ออกทั้งหมด

นางจุรี วิจิตรวาทการ กรรมการ กล่าวว่า ไม่ควรตัดความในวรรคสองออก ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเน้นย้ำว่าในการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อต้องคำนึงถึงผู้สมัครจากภูมิภาคต่าง ๆ และความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิง

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากคงบทบัญญัติในวรรคสองไว้ก็จะทำให้มีเนื้อหาซ้ำซ้อนกับความใน (๑/๑) นอกจากนี้ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ก็ได้บัญญัติเรื่องการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองไว้อย่างชัดเจนแล้ว

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า

ในมาตรา ๕๑ (๒) ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้ คณะกรรมการสรรหาตรวจสอบคุณสมบัติและจัดทำบัญชีรายชื่อไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบลายชื่อ โดยคำนึงถึง ผู้สมัครรับเลือกตั้งจากภูมิภาคต่างๆ และความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๕๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๓ พรรคการเมืองใดส่งผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งแล้ว ให้มีสิทธิส่งผู้สมัครแบบบัญชี รายชื่อได้ พรรคละหนึ่งบัญชี มีจำนวนไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบลายชื่อ ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑/๑) ดำเนินการสรรหาผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อตามวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

(๑) พรรคการเมืองจะเสนอรายชื่อบุคคลใดต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากบุคคลนั้น และบุคคลดังกล่าวต้องเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่จะเสนอรายชื่อเพียงพรรคเดียว

(๒) ให้จัดทำบัญชีรายชื่อตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด โดยจัดเรียงลำดับรายชื่อผู้สมัคร ตามลำดับหมายเลข

(๓) รายชื่อในบัญชีผู้สมัครของพรรคการเมืองต้องไม่ซ้ำกับพรรคการเมืองอื่น และไม่ซ้ำกับรายชื่อ ผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

ทวงสิทธิ์บัญชีรายชื่อต่อพรรคหนึ่ง ต้องให้สมาชิกของพรรคการเมืองมีส่วนร่วมในทวง สิทธิพรรค และต้องดำเนินการให้ผู้สมัครชกภูมิภาคต่าง ๆ และตรวจสอบเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิง ตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองด้วย”

มาตรา ๕๔

“มาตรา ๕๔ การสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ให้พรรคการเมืองยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครที่ พรรคการเมืองจัดทำขึ้นตามมาตรา ๕๓ ต่อคณะกรรมการก่อนปิดการรับสมัครเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ตามวิธีการและสถานที่ที่คณะกรรมการกำหนด กรณีมีเหตุจำเป็น อันมีอาจหลีกเลี่ยงได้ คณะกรรมการอาจเปลี่ยนวิธีการหรือสถานที่รับสมัครก็ได้

ในการยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครตามวรรคหนึ่ง ต้องยื่นพร้อมเอกสารหลักฐานดังต่อไปนี้

(๑) หนังสือยินยอมของผู้สมัคร

(๒) หลักฐานแสดงการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นเวลาติดต่อกันสามปีนับถึงปีที่สมัคร รับเลือกตั้งของผู้สมัคร

(๓) เงินค่าธรรมเนียมการสมัครคนละหนึ่งหมื่นบาท

(๔) เอกสารหลักฐานอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนดเท่าที่จำเป็นต่อการดำเนินการเลือกตั้ง

ให้สำนักงานจัดทำข้อมูลหลักฐานตาม (๒) และเปิดเผยให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

กรณียื่นหลักฐานการสมัครรับเลือกตั้งไม่ครบถ้วนตามที่คณะกรรมการกำหนดสำหรับผู้สมัครรายใด คณะกรรมการมีอำนาจไม่รับสมัครเลือกตั้งสำหรับบุคคลนั้น และให้สำนักงานแจ้งเหตุผลให้ พรรคการเมืองทราบ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

เงินค่าธรรมเนียมการสมัครตาม (๓) ให้ตกเป็นของกองทุน แต่ในกรณีที่พรรคการเมืองใดมีผู้สมัคร แบบบัญชีรายชื่อได้รับเลือกตั้ง ให้คืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัครให้เป็นรายได้ของพรรคการเมืองนั้น หักพันบาทต่อผู้ได้รับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อหนึ่งคนโดยคิดตามผลการคำนวณตามมาตรา ๑๒๖ เว้นแต่

พรรคการเมืองหรือผู้สมัครนั้นกระทำการทุจริตในการเลือกตั้งหรือรู้เห็นเป็นใจกับบุคคลอื่นอันทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ทั้งนี้ ภายในระยะเวลาตามที่คณะกรรมการกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความใน (๒) ของวรรคสอง เป็นดังนี้ “(๒) หลักฐานแสดงการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นเวลาติดต่อกันสามปีนับถึงปีที่สมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัคร เว้นแต่เป็นผู้ไม่ได้เสียภาษีเงินได้ ให้ทำหนังสือยืนยันการไม่ได้เสียภาษีพร้อมทั้งสาเหตุแห่งการไม่ได้เสียภาษี” และแก้ไขความในวรรคห้า เป็นดังนี้ “เงินค่าธรรมเนียมการสมัครตาม (๓) ให้ตกเป็นของกองทุน แต่ในกรณีที่พรรคการเมืองใดมีผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อได้รับเลือกตั้ง ให้คืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัครให้เป็นรายได้ของพรรคการเมืองนั้น ห้าพันบาทต่อผู้ได้รับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อหนึ่งคนโดยคิดตามผลการคำนวณตามมาตรา ๑๒๖ เว้นแต่พรรคการเมืองหรือผู้สมัครนั้นกระทำการทุจริตในการเลือกตั้งหรือรู้เห็นเป็นใจกับบุคคลอื่นอันทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ทั้งนี้ ภายในระยะเวลาตามที่คณะกรรมการกำหนด”

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สอบถามว่า เหตุใดความในวรรคห้าของร่างมาตรานี้ จึงมีเนื้อหาแตกต่างจากที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๔๓ วรรคสาม ซึ่งเป็นเรื่องการคืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัครเช่นเดียวกัน

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรา ๔๓ วรรคสามเป็นกรณีที่ผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งได้คะแนนเสียงมากกว่าร้อยละห้าของจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น จึงกำหนดให้มีการคืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัครจำนวนหนึ่งหมื่นบาทให้เป็นรายได้ของพรรคการเมืองที่ผู้นั้นเป็นสมาชิก ส่วนร่างมาตรา ๕๔ วรรคห้า เป็นกรณีที่พรรคการเมืองมีผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อได้รับเลือกตั้ง จึงกำหนดให้เงินค่าธรรมเนียมการสมัครให้ตกเป็นของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองจำนวนห้าพันบาท และให้คืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัครอีกจำนวนห้าพันบาทให้เป็นรายได้ของพรรคการเมือง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๕๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๔ การสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ให้พรรคการเมืองยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครที่พรรคการเมืองจัดทำขึ้นตามมาตรา ๕๓ ต่อคณะกรรมการก่อนปิดการรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ตามวิธีการและสถานที่ที่คณะกรรมการกำหนด กรณีมีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ คณะกรรมการอาจเปลี่ยนวิธีการหรือสถานที่รับสมัครก็ได้

ในการยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครตามวรรคหนึ่ง ต้องยื่นพร้อมเอกสารหลักฐานดังต่อไปนี้

(๑) หนังสือยินยอมของผู้สมัคร

(๒) หลักฐานแสดงการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นเวลาติดต่อกันสามปีนับถึงปีที่สมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัคร เว้นแต่เป็นผู้ไม่ได้เสียภาษีเงินได้ ให้ทำหนังสือยืนยันการไม่ได้เสียภาษีพร้อมทั้งสาเหตุแห่งการไม่ได้เสียภาษี

(๓) เงินค่าธรรมเนียมการสมัครคนละหนึ่งหมื่นบาท

(๔) เอกสารหลักฐานอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนดเท่าที่จำเป็นต่อการดำเนินการเลือกตั้ง

ให้สำนักงานจัดทำข้อมูลหลักฐานตาม (๒) และเปิดเผยให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

กรณียื่นหลักฐานการสมัครรับเลือกตั้งไม่ครบถ้วนตามที่คณะกรรมการกำหนดสำหรับผู้สมัครรายใด คณะกรรมการมีอำนาจไม่รับสมัครเลือกตั้งสำหรับบุคคลนั้น และให้สำนักงานแจ้งเหตุผลให้พรรคการเมืองทราบ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

เงินค่าธรรมเนียมการสมัครตาม (๓) ให้ตกเป็นของกองทุน แต่ในกรณีที่พรรคการเมืองใดมีผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อได้รับเลือกตั้ง ให้คืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัครให้เป็นรายได้ของพรรคการเมืองนั้น ห้าพันบาทต่อผู้ได้รับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อหนึ่งคนโดยคิดตามผลการคำนวณตามมาตรา ๑๒๖ เว้นแต่พรรคการเมืองหรือผู้สมัครนั้นกระทำการทุจริตในการเลือกตั้งหรือรู้เห็นเป็นใจกับบุคคลอื่นอันทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม **ทั้งนี้ ภายในระยะเวลาสองสัปดาห์ที่คณะกรรมการพรรคกำหนด**

มาตรา ๕๕

“มาตรา ๕๕ เมื่อคณะกรรมการรับสมัครผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใดแล้ว ให้ประกาศรายชื่อผู้สมัครภายในสามวันนับแต่วันปิดรับสมัครไว้โดยเปิดเผย ณ ที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้งหรือสถานที่อื่นที่เห็นสมควร และให้นำความในมาตรา ๔๔ และมาตรา ๔๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๕๕ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕๖

“มาตรา ๕๖ กรณีที่คณะกรรมการไม่รับสมัครบุคคลใดเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๕๕ ให้บุคคลนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ปิดรับสมัครและให้นำความในมาตรา ๔๗ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการมอบหมายให้คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งปรับปรุงบทบัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยนำหลักการของร่างมาตรา ๔๗ วรรคสอง ไปบัญญัติไว้ในส่วนที่ ๑ บททั่วไป และให้ตัดความว่า “ให้นำความในมาตรา ๔๗ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม” ที่บัญญัติไว้ในร่างมาตราอื่นของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ออกทั้งหมดสำหรับร่างมาตรา ๕๖ ให้คงความดังกล่าวไว้โดยไม่ต้องแก้ไข

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๕๖ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕๗

“มาตรา ๕๗ ให้นำความในมาตรา ๔๙ มาใช้บังคับกับกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้สมัครผู้ใดเห็นว่าผู้มีชื่อในบัญชีรายชื่อที่คณะกรรมการประกาศตามมาตรา ๕๕ ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความว่า “โดยอนุโลม” ในร่างมาตรานี้ควรแก้ไขเป็นความว่า “ด้วยโดยอนุโลม” อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการอาจคงบทบัญญัติร่างมาตรา ๕๗ ไว้เช่นนี้ก็ได้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๕๗ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕๘

“มาตรา ๕๘ ให้นำความในมาตรา ๕๐ มาใช้บังคับกับกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าผู้สมัครของพรรคการเมืองใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งโดยอนุโลม โดยให้หน้าที่ของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ

“ในกรณีพบเหตุตามวรรคหนึ่งหลังวันเลือกตั้ง ให้นำความในมาตรา ๕๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ในกรณีพบเหตุตามวรรคหนึ่งหลังวันเลือกตั้ง ไม่สามารถนำความในร่างมาตรา ๕๑ ซึ่งเป็นเรื่องการจัดการเลือกตั้งใหม่มาใช้บังคับได้ เนื่องจากหากคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อผู้ใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งแล้ว จะต้องดำเนินการตัดรายชื่อผู้สมัครผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อโดยไม่ต้องดำเนินการจัดการเลือกตั้งใหม่

ประธานกรรมการเสนอตัดความในวรรคสองออกทั้งวรรค

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๕๘ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๘ ให้นำความในมาตรา ๕๐ มาใช้บังคับกับกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าผู้สมัครของพรรคการเมืองใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งโดยอนุโลม โดยให้หน้าที่ของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ

ในกรณีที่พบเหตุตามวรรคหนึ่งหลังวันเลือกตั้ง ให้พ้นเขตของในมาตรา ๕๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ส่วนที่ ๘ ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียง

“ส่วนที่ ๘

ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียง”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อส่วนที่ ๘ ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียง โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕๙

“มาตรา ๕๙ ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายของผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งแต่ละคนและพรรคการเมืองที่จะใช้จ่ายในการเลือกตั้งโดยหารอกับหัวหน้าพรรคการเมือง และให้มีการกำหนดขึ้นใหม่ให้สอดคล้องกับความจำเป็นและสภาวะทางเศรษฐกิจอย่างน้อยทุกสี่ปี

การกำหนดจำนวนค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า เมื่อความในวรรคหนึ่งกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายของผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งแต่ละคนและพรรคการเมืองที่จะใช้จ่ายในการเลือกตั้งแล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องบัญญัติให้การกำหนดจำนวนค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดไว้ในวรรคสองอีก ดังนั้น เสนอตัดความในวรรคสองออกทั้งวรรค

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญกล่าวว่า คณะกรรมการไม่จำเป็นต้องบัญญัติความในวรรคสอง เนื่องจากมีเนื้อหาซ้ำซ้อนกับความในวรรคหนึ่ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๕๙ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๙ ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายของผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งแต่ละคนและพรรคการเมืองที่จะใช้จ่ายในการเลือกตั้งโดยหารือกับหัวหน้าพรรคการเมือง และให้มีการกำหนดขึ้นใหม่ให้สอดคล้องกับความจำเป็นและสภาวะทางเศรษฐกิจอย่างน้อยทุกสี่ปี

บทว่าบทสองวรรคสองใช้สอยด้วยวรรคหนึ่งให้เป็นไปด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา ๖๐

“มาตรา ๖๐ ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนค่าใช้จ่ายที่กำหนดตามมาตรา ๕๙ ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้รวมถึงบรรดาเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดที่บุคคลใด ๆ จ่ายหรือรับว่าจะจ่ายแทนหรือนำมาให้ใช้โดยไม่คิดค่าตอบแทนเพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้ง โดยผู้สมัครหรือพรรคการเมืองนั้นยินยอมหรือไม่คัดค้าน ในกรณีที่น่าทรัพย์สินมาให้ใช้ ให้คำนวณตามอัตราค่าเช่าหรือค่าตอบแทนตามปกติในท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงค่าใช้จ่ายที่คณะกรรมการจัดให้แก่ผู้สมัครและพรรคการเมืองทุกคนและทุกพรรคอย่างเท่าเทียมกัน”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๖๐ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๖๑

“มาตรา ๖๑ ในการคำนวณค่าใช้จ่ายของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองสำหรับการเลือกตั้งแต่ละครั้ง ให้คำนวณตามค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายจริงในการเลือกตั้งในระหว่างระยะเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีเป็นการเลือกตั้งทั่วไปอันเนื่องมาจากครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร ให้คำนวณค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายไปตั้งแต่หนึ่งร้อยแปดสิบวันก่อนวันที่คณะกรรมการประกาศให้มีการเลือกตั้งจนถึงวันเลือกตั้ง

(๒) ในกรณีที่เป็นกรเลือกตั้งทั่วไปอันเนื่องมาจากการยุบสภา หรือในกรณีที่เป็นกรเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้คำนวณค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายไปตั้งแต่วันที่ยุบสภาหรือวันที่ตำแหน่งว่างลง แล้วแต่กรณี จนถึงวันเลือกตั้ง

ระยะเวลาตามวรรคหนึ่งในกรณีที่มีเหตุอันสมควรเพื่อประโยชน์ในการกำกับการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม คณะกรรมการจะขยายระยะเวลาดังกล่าวออกไปก็ได้

ให้คณะกรรมการประกาศประเภทของค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งไว้เป็นตัวอย่างให้ผู้สมัครพรรคการเมือง และประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ประกาศดังกล่าวให้มีการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน”

ประเด็นการพิจารณา

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ สอบถามว่า ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ จะต้องมีการคำนวณค่าใช้จ่ายของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองตามอนุมาตราใดของร่างมาตรา ๖๑

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๑๗๓ ได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดประชุมหารือกับหัวหน้าพรรคการเมือง เพื่อกำหนดเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของพรรคการเมืองและของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ สอบถามว่า ร่างมาตราใดกำหนดระยะเวลาในการคำนวณค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๑๗๐ กำหนดระยะเวลาในการคำนวณค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและการหาเสียงเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามร่างมาตรา ๖๑ และร่างมาตรา ๖๕ ให้นับตั้งแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีผลใช้บังคับจนถึงวันเลือกตั้ง

ประธานกรรมการสอบถามว่า ที่ผ่านมามีวิธีการคำนวณค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองกรณีที่เป็นกรเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างอย่างไร

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า ที่ผ่านมามีกรเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างแล้ว ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งสามารถใช้จ่ายในการเลือกตั้งได้ไม่เกินจำนวนเจ็ดแสนห้าหมื่นบาทถ้วน

นายสมเกียรติ รั้วเหลือง ผู้อำนวยการฝ่ายจัดการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า ความว่า “เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในวันเลือกตั้ง” ในร่างมาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง อาจไม่เหมาะสม ควรแก้ไขเป็นความว่า “เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขร่างมาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง ดังนี้ “ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งแต่งตั้งบุคคลผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ ในวันเลือกตั้ง เป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งดังต่อไปนี้”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. เห็นชอบร่างมาตรา ๖๑ โดยไม่มีการแก้ไข

๒. แก้ไขร่างมาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๗ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งแต่งตั้งบุคคลผู้มีสิทธิเลือกตั้ง **ในวันเลือกตั้ง** เป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้

(๑) คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งห้าคน มีหน้าที่เกี่ยวกับการออกเสียงลงคะแนนในที่เลือกตั้ง และนับคะแนนของหน่วยเลือกตั้งแต่ละแห่ง ในกรณีที่หน่วยเลือกตั้งใดมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกินแปดร้อยคนอาจแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพิ่มได้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยอย่างน้อยหนึ่งคน ซึ่งแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยและสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง”

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันศุกร์ ที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๓๐ นาฬิกา

นางสาวอัจฉรา สอนสมุทร

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

นายเผ่าพันธุ์ นวลสง

นิติกรชำนาญการ

นายสกันธ์ พรหมบุญตา

นิติกรชำนาญการ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมธิการ ๒

ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์